

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 68 (1)

Izdan 1 avgusta 1932.

PATENTNI SPIS BR. 9064

Cimerman Jurij, brusač, Maribor, Jugoslavija.

Brava sa dvostrukim zatvaranjem.

Prijava od 3 aprila 1931.

Važi od 1 septembra 1931.

Do sada poznate dvostruke zatvarajuće brave sa dvovrsnim ključevima imaju taj nedostatak, da se mogu od njih lako napraviti otisci u vosku i time duplikati ključeva odnosno, da se mogu te brave lako otvoriti od neovlaštenih pomoću otvaračkih kuka ili sličnog.

Ti nedostaci uklone se pomoću brave sa dvostrukim zatvaranjem prema ovom pronalasku time, da se ne upotrebe za oba zavora ključevi sa bradama različitog oblika, već uopšte samo takovi ključevi, kojih su brade, što služe za premicanje zavora, duže od najveće dimenzije ključnog otvora brave, to znači, da se brava nemože otvoriti sa bradom ključa takvog presjeka, koji odgovara po poprečnom presjeku i obliku ključnom otvoru brave.

U nacrtu prikazan je izvedbeni primjer brave prema ovom pronalasku i to prikazuje fig. 1 pogled odzgora na kutiju brave sa skinutim poklopcem; fig. 2 poprečni presjek u smjeru $x-x$ po fig. 1 viđen u pravcu strijele z ; fig. 3 poprečni presjek kroz jedan zavor brave i zavor u vidu odzdo; fig. 4 i 5 prikazuju likove i poprečne presjeke obih ključeva različite vrste.

U kutiji W brave (fig. 1 i 2) smještena su oba zavora F_1 i F_2 tako, da se nalaze među njima i kutijom W brave, odnosno poklopcem W_1 kutije jednako veliki prostori W_2 W_3 , koji odgovaraju širini ključnih brada B_1 (fig. 4) i B_2 B'_2 . Gornji zavor F_1 držan je u otvorenom (fig. 1) ili u zatvorenom položaju time, da dosiže jedna, sprijeda viljuškasto procijepana plosna opruga G_1 sa svojim desno i lijevo od zavora F_1 ležećim krakovima dolje, do tač-

kastom crtom prikazanog kruga, koji odgovara najvećoj dimenziji d_1 ključnog otvora L_1 brave. Jednim, među obim krakovima viljuške smještenim krilom zahvaća opruga G_1 u jedan od obih utora H_1 na gornjem bridu zavora F_1 te ga učvrsti u otvorenom ili u zatvorenom položaju. Na obim stranama zavora F_1 nalazi se po jedan vertikalni žljebčić E (ili za dvokratno okretanje ključa po dva takova žljebčića), čiji se položaj može razabrati iz Fig. 1—3. Zavor F_1 vođen je u stražnjem dijeļu pomoću proreza F_4 i klina W_2 .

Oblik ključa A_1 (fig. 4) i veličina njegove brade B_1 odgovaraju ključnom otvoru L_1 . Najvećoj dimenziji d_1 ključnog otvora L_1 odgovara visina d_1 brade B_1 ključa. Skrajnji rub B'_1 brade B_1 opiše pri okretanju ključa u ključnom otvoru brave krug, koji je naznačen u fig. 1 tačkastom crtom, to znači, da se aretirajuća opruga G_1 ne može podići rubom B'_1 brade. Premda klin D , koji je smješten na strani brade B_1 , dospije u utor E , ipak nemože da premakne zavor F_1 , jer ostane polonji pomoću opruge G_1 još učvršćen u utoru H_1 .

Da bi se okretanjem ključa A ujedno podigla i opruga G_1 iz utora H_1 , providena je brada B_1 ključa A_1 jednim, s njim uzglobljenim nastavkom C , čiji kraj je zaobljen (fig. 4). Dulžina u pravcu brade B_1 preklapljenog nastavka C odmjerena je tako, da začne njegov kraj C_1 pri okretanju ključa podizati prugu G_1 (fig. 1) u istom trenutku, kada zahvati klin D u žljebčić E zavora F_1 . Opruga G_1 podići će se uslijed toga iz utora H_1 i premaknuti zavor F_1 .

Uzglobljeno pričvršćenje nastavka C na bradi B, postrojeno je tako, da je moguće samo preklapanje iz u fig. 4 gore prikazanog položaja u dolje prikazani položaj t. j., da zglob dozvoljava samo preklapanje za 90°.

U ispruženom položaju nastavka C (fig. 4 dolje) nemože se dakle ovaj ključ uopće utaknuti u ključni otvor L₁, jer je duljina a₁ veća od duljine d₁ (fig. 1 i 4).

Utakne li se dakle ključ A₁ sa pravokutnim položajem nastavka C na bradu B₁ (fig. 4, gore) u ključni otvor L₁ brave i iskrene li se nešto (fig. 1, tačkasta crta), udariti će kraj C₁ na nasuprot ležeću stijenju W₁ kutije (fig. 2), pa pošto je kraj C₁ zaobljen, preklopiti će se nastavak C uslijed daljnog utaknjenja ključa A₁ u ispruženi položaj (fig. 4, dolje). Daljnjim okretanjem ključa dospije brada B₁ ključa zajedno sa nastavkom C u prostor W₃ te podigne kraj C₁ oprugu G₁ iz utora H₁ tako, da premakne u žljebčić E zahvaćajući klin D zavor F₁, da zahvati opruga G₁ opet u slijedeći utor H₁ i da time zagarantira zavor F₁ u zatvorenom položaju. Pomoću jednog daljnjeg žljebčića E i utora H, može se staviti zavor F₁ ponovnim okretanjem ključa još i u drugi zatvorni položaj.

Izvlačenjem ključa A₁ iz ključnog otvora L, preklopiti se automatično nastavak C iz ispruženog položaja (fig. 4, dolje) u pravokutni položaj (fig. 4, gore).

Treba li, da se zavor iz zatvorenog položaja stavi opet u otvoreni položaj, ponavlja se isti postupak pri utaknuću ključa. Taj zavor nemože se dakle otvoriti ključem, čija brada odgovara samo veličini ključnog otvora.

Drugi zavor F₂ (fig. 8) brave ima također dva ili više utora H₂ za krilo zatvaračne opruge G₂, koja je smještena iznad okruglog ključnog otvora L₂ i koja leži s njime koncentrično. Osim toga nalaze se na ovim stranama zavora F₂ po dva ili tri povlačna klina F₃, koja strče u međuprostor W₃ W₃ (fig. 2).

Ključ za ovaj drugi zavor F₂ (fig. 5) sastoji se iz jednog cijevkastog drška A₂ sa dva diametralno nasuprot ležeća uzdužna prereza A₃ i iz jednog u potpunosti premakljivog batića S i dviju s njim uzglobljenih krila B₂ B₂' koja su u izvučenom položaju batića S iz cijevkastog drška A sasma povučena u unutrašnjost cijevi drška A (fig. 5 dolje), a napram tome u zataknutom položaju batića S (fig. 5 gore) istaknuta kroz uzdužne prereze A₃ cijevkastog drška A₂. A prvo napomenutom položaju može se dakle utaknuti ključ u okrugli ključni otvor,

L₂ a zatim dovesti u drugi položaj tako, da okretanjem ključa podigne jedno krilo, n. pr. B₂ oprugu G₂ iz zatvaračkog utora H₂ ovog zavora F₂ i da ujedno drugo krilo B₂' premakne zavor pomoću postranih povlačnih klinova F₃. I ovaj zavor F₂ vođen je na poznati način ravno, pomoću prereza F₄ i klina W₃ te se dakle nemože otvoriti pomoću običnih otvaračkih kuka ili drugog alata.

Uslijed prostora W₃ W₃ među zavorom F₁ odnosno F₂ i stijenama kutije W W₁ postigne se simetrično postrojenje brave, što omogućuje njezino otvaranje sa obih strana vratiju, pomoću istih dviju ključeva.

Uslijed toga, da je moguće, da se otvore oba zavora brave samo pomoću dviju različitih ključeva, kojih su brade osim toga dulja od najveće dimenzije ključnih otvora, povećana je znatno sigurnost brave prema ovom pronalasku protiv otvaranja od strane neovlaštenih lica.

Patentni zahtevi:

1. Brava sa dvostrukim zatvaranjem naznačena time, da je smješten uzglobljeno na bradi (B₁, fig. 4) ključa (A₁) jedan nastavak (C) za jedan od ovih zavora (F₁, fig. 1) tako, da se može isti preklapati samo napram kraju ključa, a na suprotnoj strani brade (B₁) jedan klin (D), koji zahvaća u poprečni žljebčić (E, fig. 1—3) zavora (F₁) i koji premiče potonjeg, čim udari utaknuti ključ (A₁) na nasuprot ležeću stijenju (W₁) kutije brave, pri čemu se preklopiti nastavak (C, fig. 4 dolje) u pravcu brade (D₁) natrag, a daljnjim okretanjem ključa (A₁) podigne opruga (C₁, fig. 1) ovog zavora (F₁) iz zatvaračkog utora (H₁) i da se nadalje sastoji ključ za drugi zavor (F₂, fig. 5) iz jednog cijevkastog drška (A₂) sa dva diametralna uzdužna prereza (A₃) i jednog u njemu premakljivog batića (S) sa dva na potonjem uzglobljena krila (B₂ B₂'), koja su pri izvučenom položaju batića (S) iz cijevi sasma povučena u unutrašnjost cijevi (A₂), napram tome pri utaknutom položaju batića (S), podignu se kroz uzdužne prereze (A₃ A₃) iz cijevkastog drška (A₂) pri čemu okretanjem ključa podigne jedno krilo (B₂) oprugu (G₂) iz zatvaračkog utora (H₂) drugog zavora (F₂) a drugo krilo (B₂') premakne zavor (F₂) pomoću njegovih postranih povlačnih klinova (F₃) u svrhu, da bi se omogućilo otvaranje obih zavora (F₁ F₂) samo pomoću dviju različitih ključeva (A₁ B₁ C D odnosno A₂ S B₂ B₂'), čijih brada duljina je veća (a₁ odnosno a₂) od najveće dimenzije (d₁ odnosno d₂)

ključnog otvora (L_1 odnosno L_2), čime je otvaranje brave od strane neovlaštenih znatno otežano.

2. Izvedbeni oblik brave po zahtjevu 1 naznačen time, da su vođena oba zavora (F_1 F_2) tako, da preostanu među njima i

stijenama (W W_1) kutije jednako veliki prostori (W_2 W_3) i da su smiješteni žljebčići, (E) odnosno povlačni klinovi (F_3 F_4) na obim stranama zavora, u svrhu, da bi se moglo izvršiti zatvaranje i otvaranje sa obih strana na isti način.

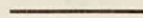

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 1

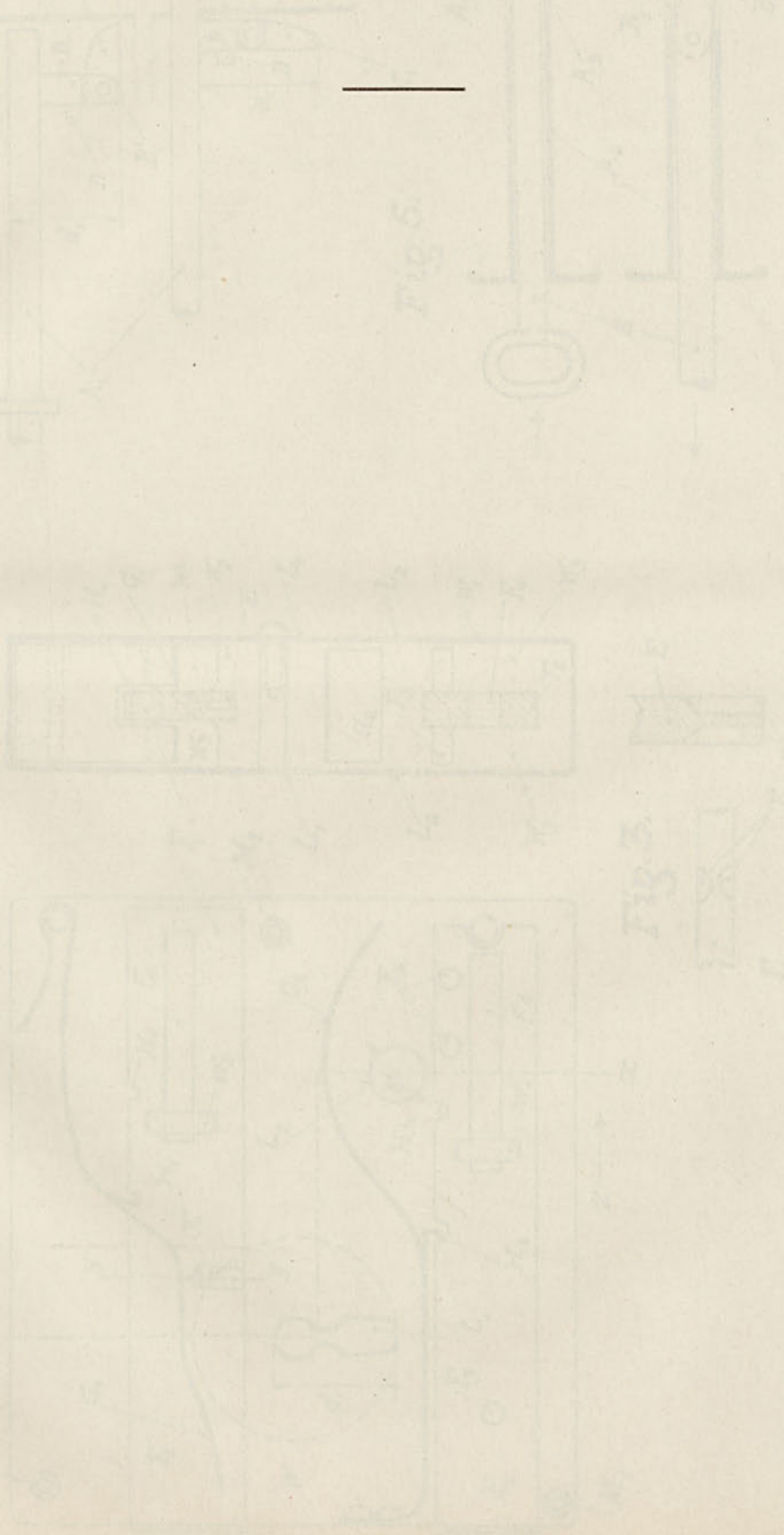

Fig. 4.

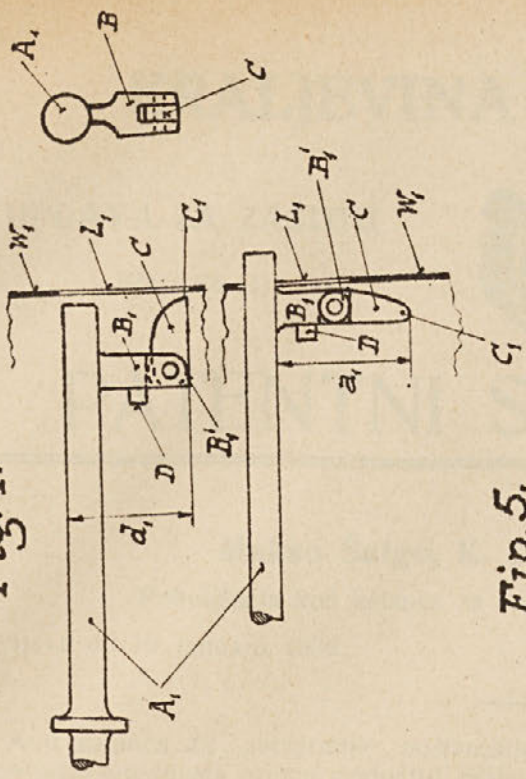

Fig. 5.

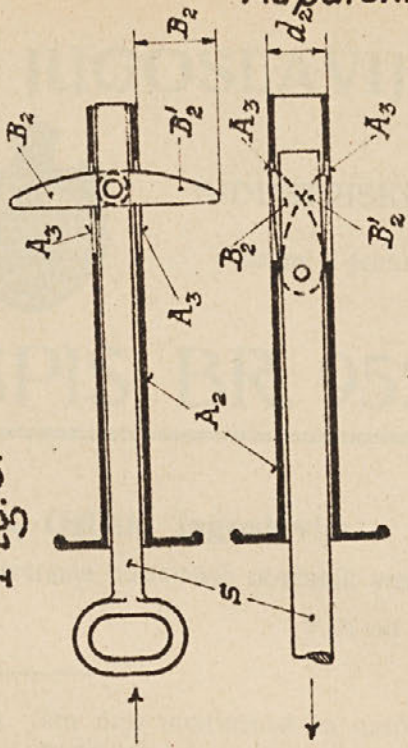

Fig. 2.

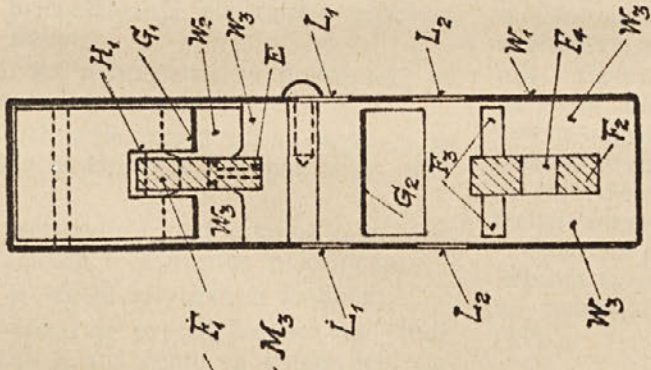

Fig. 3.

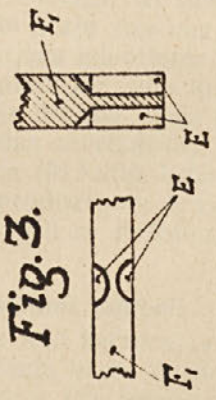

Fig. 1.

